

Totuși, pe lângă cele șapte cărți scrise și publicate de Părintele Cleopa în ultimele două decenii, s-au înregistrat ocazional de credincioși pe casete o bună parte din sfaturile și învățăturile sale duhovnicești, fiind răspândite azi în toată țara. Cu greu am recuperat o parte din aceste benzi magnetice, unele de peste 15 ani, și încercăm să le publicăm parțial în mici volume, pe teme, într-o serie specială intitulată **Ne vorbește Părintele Cleopa**.

Primul număr este cel de față. El conține patru teme principale: **Despre frica de Dumnezeu, Paza minții, Treptele rugăciunii și Despre preoție**, la care se adaugă trei scurte cuvinte.

Desigur, am respectat întru totul limbajul arhaic al Părintelui Cleopa, afară de mici intervenții ce s-au impus. Sfaturile originale, directe, sincere, pline de iubire duhovnicească ale Prea Cuvioșiei Sale sunt o adevărată binecuvântare pentru toți cei ce caută mântuirea sufletului și ajută mult la formarea tinerelor generații. Ulterior vor urma și alte numere din această serie, cu alte teme și învățături.

Acum, când Părintele Cleopa se pregătește de marea călătorie la cer și cu greu mai dă câteva sfaturi, publicarea acestor cuvinte de pe casete sunt ca o mână cerească pentru poporul nostru binecredincios. Fie ca aceste învățături să rodească în inimile și casele tuturor celor ce iubesc pe Hristos.

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Sfânta Mănăstire Sihăstria
Botezul Domnului – 1995

DESPRE FRICA DE DUMNEZEU

Să vorbim ceva care înțelegem cu toții, și cei mai de jos și cei mai de sus. Vorbim ceva de înțeles, dar totodată și ce este mai de folos pentru fapta bună. Vom vorbi despre frica lui Dumnezeu.

La Pilde spune așa: *Cu frica lui Dumnezeu se abate tot omul de la rău*. Dacă se abate omul de frica lui Dumnezeu de la tot răul, frica lui Dumnezeu este prima piedică a păcatului, care împiedică păcatul să pătrundă în sufletul nostru.

Proorocul David, prin Duhul Sfânt, ați văzut în Psaltire că ne spune: *Începerea înțelepciunii este frica Domnului și înțelegere bună este tuturor celor ce o fac pe dânsa*. Și iarăși zice Solomon, fiul său, despre înțelepciune mai mult, că **frica Domnului este școala înțelepciunii**. Iar Isus, fiul lui Sirah, în Cartea înțelepciunii lui, spune așa: *Frica Domnului mai presus de toată înțelepciunea a covârșit*.

Vedeți, trei prooroci mari laudă frica lui Dumnezeu, care de care mai înalt filosofând despre dânsa, că într-adevăr, cum spune și Sfântul Isaac Sirul: *Frica lui Dumnezeu este temelie tuturor faptelor bune*. El spune că înțelepciunea are două capete: primul capăt este frica lui Dumnezeu și al doilea capăt este dragostea de Dumnezeu. Dar pentru ce așa? Pentru că toată fapta bună se începe de la frica lui Dumnezeu și se termină în dragostea de Dumnezeu, care este legătura desăvârșirii și treapta cea mai de sus a tuturor faptelor bune, căci mai mare

decât toate este dragostea. Dar ca să ajungă cineva la dragostea de Dumnezeu, negreșit trebuie să aibă mai întâi frica lui Dumnezeu. Că de aici pornește toată fapta bună: din a se teme omul de Domnul.

Auzi ce zice Duhul Sfânt? *Fericit este omul care se teme de Domnul, că întru poruncile Lui va voi foarte.* Ai auzit? Cine se teme de Dumnezeu, voiește foarte mult să facă poruncile lui Dumnezeu, adică faptele bune; după cum și acela ce nu se teme, își dă frâu liber la toată răutatea și la tot păcatul.

Cine are frica lui Dumnezeu este cel mai înțelept om de pe fața pământului. Pentru că spune Sfântul Grigorie de Nyssa, marele filosof și fratele marelui Vasile: „Am văzut pe mulți oameni care s-au silit să învețe toată știința cea din afară, iar în cele teologhicești, adică în știința despre Dumnezeu, nu puțin au sporit. Dar fiindcă le-a lipsit lor adevărata înțelepciune, care este frica lui Dumnezeu, departe s-au făcut de Dumnezeu și în mocirla tuturor relelor au ajuns”.

Auzi pe unul că are două doctorate, două licențe. Dar auzi că-i un preacurvar, un ateu, un om necredincios, un om fără judecată, fără milă de săraci, fără dragoste de aproapele lui, care dă cu piciorul în toată fapta bună și în credința cea dreaptă. Ce-i folosește lui știința cea din afară, dacă n-are frica lui Dumnezeu? Mai bine nu se naște unul ca acesta, care nu cunoaște pe Ziditorul său și nu se teme de El în toată vremea, ca să se ferească de rău și să facă binele.

De aceea vă spun: e bine ca omul să învețe carte multă, să fie și inginer, să fie și doctor, să fie și profesor, și profesor universitar, să fie și militar, să fie și general, ce-a rânduit Dumnezeu pentru fiecare. Dar în toate treptele lui să nu uite frica de Dumnezeu.

Că, dacă a uitat de Dumnezeu, mai bine nu mai venea în lumea aceasta și mai bine nu se naștea să vadă atâta bunătate a lui Dumnezeu. Cum ne-a dat El nouă viața, mintea, aerul, lumina, căldura, ploile la vreme, hrană, belșug, sănătate, vedere, auz, înțelepciune și, după atâtea binefaceri ale lui Dumnezeu, să închidă ochii ca păsările cele de noapte, care nu văd decât numai la întuneric, și să nu vadă pe Dumnezeu, Care este lumina cea neapropiată și locuiește în lumina cea neapropiată.

De aceea am început să vă spun: fericite de omul care se teme de Dumnezeu, că acela este adevărat om înțelept și acela va avea fericire și în veacul de acum și în veacul cel viitor.

Cine se teme de Dumnezeu, nu-i place să ia avutul altuia. Cine se teme de Dumnezeu, nu se duce la femeia altuia. Cine se teme de Dumnezeu, și cu soția sa trăiește în curăție, după rânduiala Bisericii. Cine se teme de Dumnezeu, nu face avorturi, nu-i bețiv, nu-i tutungiu, nu-i bătaș, nu-i râvnitor de avere străină, nu-i nesupus, ascultă de stăpânirea statului, cinstește stăpânirea, după Apostolul Pavel: *El dă celui cu cinstea, cinste; celui cu dajdia, dajdie; celui cu frica, frică; și nimănui cu nimic nu-i rămâne dator, decât să iubească pe Dumnezeu și pe aproapele.*

Cine se teme de Dumnezeu, nu doarme în timpul Sfintei Liturghii, acasă, Duminica. Cine se teme de Dumnezeu, nu lasă copiii să crească în fărădelegi, ci îi ceartă și-i îndreaptă, îi învață să se închine lui Dumnezeu, să postească, să meargă la biserică și să ducă viață curată în familie. Cine se teme de Dumnezeu, nu pierde vremea în deșert. Ori lucrează, ori se roagă lui Dumnezeu, ori citește Sfintele Scripturi, ori cugetă la judecata viitoare, la moarte, la răsplată, la fericirea raiului și la iad.

Cine se teme de Dumnezeu, iubește pe tot omul și ajută pe tot omul cu multă dragoste, când este în necazuri. Cine se teme de Dumnezeu, nu cruță averea sa de a o da la săraci. Cine se teme de Dumnezeu, are mare frică, nu numai să nu greșească cu lucrul sau cu cuvântul, lui Dumnezeu, ci și cu gândul. Dar de ce? Știe ce zice Duhul Sfânt: că Dumnezeu pe cele mai înainte gândite ale noastre le-a văzut și le vede.

Ați auzit la Iov? Ați auzit om temător de Dumnezeu? Ce zice dumnezeiasca Scriptură? „Era un om în țara Asidiei, în ținutul Uz în Arabia, și era cel mai bogat om de la răsăritul soarelui”. Dar auzi ce spune: *Și era foarte temător de Dumnezeu.* În toată seara aducea un bou jertfă. Pentru ce? El trăiește înainte de Legea scrisă. Este al cincilea de la Avraam și a trăit aproape cu o mie de ani înainte de Moise.

Și el, acest om al lui Dumnezeu, avea șapte feciori și trei fete și aducea jertfă de curățire, cum se aduceau jertfe sângeroase atunci, *nu cumva copiii mei, fiind tineri, să fi greșit ceva cu gândul lui Dumnezeu.* Ați auzit? Care din tata și mama de azi, care părinți mai au grijă ce gândesc copiii lor? Cine se mai teme azi de păcatele cu gândul ale copiilor lor? „Vai de mine, or fi cugetat ceva rău copiii mei! Poate au cugetat la furt, sau la ură, sau la desfrânare, sau la beție, sau la răzbunare. Vai de mine, să aduc jertfă lui Dumnezeu, ca să-i ierte Dumnezeu, că au greșit cu gândul!”

Ai auzit părinte de copii? Ai auzit tată de copii? Se teme să nu fi greșit copiii lui cu gândul către Dumnezeu! Ai auzit de ce l-a laudat Dumnezeu pe Iov? Iată cum spune Scriptura: *Fost-a întru una din zile și au venit îngerii Domnului înaintea Domnului,*

că-s miliarde de miliarde de îngeri. Nimeni nu-i poate număra, după cum spune Proorocul Ieremia: *Oastea cerului cine o va număra?* Că-s mai mulți ca nisipul mării. Și ei merg la Dumnezeu, Care-i Minte; Mintea cea dintâi, izvorul tuturor minților raționale, celor din cer și de pe pământ, și dau raportul gânditor și cuvântător, ce fac cu mântuirea sufleteilor; ce fac oamenii pe pământ și cum se luptă ei și slujesc lui Dumnezeu la mântuirea lumii.

Ce zice Apostolul Pavel? *Au nu sunt toți slugi* – zice de îngeri – *care se trimit de Dumnezeu spre slujbă, pentru cei ce vor să moștenească mântuirea?* Ai auzit care-i slujba lor? Sunt puși în slujba mântuirii neamului omenesc. Așa au venit îngerii; și veșnic vin ca fulgerul și dau raportul lui Dumnezeu ce fac oamenii pe pământ, și fiecare înger păzitor spune de sufletul său ce i s-a încredințat ce face în acel minut.

Atunci a venit și satana, și Dumnezeu îl întreabă: *Dar tu de unde vii?* Dar ce? Nu știa Dumnezeu de unde vine diavolul, dacă Dumnezeu este în tot locul de față? Cum spune la Ieremia: *Eu sunt Care umplu cerul și pământul.* Există loc unde nu-i Dumnezeu, în iad, sau în rai, sau în cer, sau pe pământ? Există vreun cer sau mai presus de toate cerurile unde nu-i Dumnezeu? Și atunci nu știa Dumnezeu de unde vine? Dar de ce i-a pus întrebarea? Ca să ne răspundă nouă cum a fost istoria lui Iov.

– De unde vii tu? – l-a întrebat Dumnezeu pe satana. Iar el a zis:

– Doamne, cutreierat-am pământul și toate câte sunt sub cer și iată sunt de față.

Ai auzit cum lucrează el? Că nu-i singur. A treia parte din stelele cerului au căzut, o treime din îngeri

au căzut, cum arată Sfântul Grigorie de Nyssa. Și la Apocalipsă zice: *Am văzut un drac mare roș care a târât cu coada lui a treia parte din stelele cerului și le-a dărâmat pe pământ.*

Unde-i locuința demonilor acum? În văzduh. Dar nu numai în văzduhul ăsta care înconjură planeta noastră și celelalte planete, zeci de miliarde, ci spațiul interplanetar și spațiul interstelar care n-are margine. Că de aici până la Calea Lactee, până la Drumul Robilor, avem paisprezece milioane de ani călătoria luminii, și lumina merge cu 300.000 de km pe secundă, cât ai închide ochii.

Ai auzit cât e de mare spațiul acesta? Satana îl umple. Că auzi că la ceata care a căzut, i-a dat Dumnezeu loc sub cer. Locul ăsta le-a dat. Cine ne învață aceasta? Marele Apostol Pavel, gura lui Hristos, ce zice: *Domnii puterii văzduhului, duhurile răutății răspândite în aer.* Și marele Proroc David zice: *Mulți sunt cei ce se luptă cu noi de la înălțime, adică din văzduh.*

De aceea a spus cu dreptate satana: *Cutreierat-am pământul, Doamne, și toate cele de sub cer și iată sunt de față.* Și ce-l întreabă Dumnezeu: *Fost-ai pe la robul meu Iov? Că nu este nimeni asemenea pe pământ ca Iov, om temător de Dumnezeu și care foarte viețuiește cu dreptate.* Apoi, când zice acestea, Cel ce a făcut cerul și pământul, Cel ce cercetează inimile tuturor, când laudă pe un om, cine poate să zică ceva împotriva? *Că nu este nimeni pe pământ ca Iov, temător de Dumnezeu și foarte drept înaintea Mea.*

Ai auzit? Și nu pentru că era sărac sau necăjit, ci foarte bogat. Ce spune Scriptura? *Era bogat foarte, cel mai bogat om de la răsăritul soarelui.* **Dar**

averea nu l-a biruit, nu l-a despărțit de Dumnezeu. Fiindcă iubea pe Dumnezeu mult mai tare decât averea. Nimic nu era la dânsul averea. Ca o cârpă lepădată era. Și aceasta a arătat-o istoria lui Iov, care voi spune-o pe scurt de aici înainte.

Ce s-a întâmplat? A zis satana către Dumnezeu:

– Da, Doamne, Tu spui că Iov îți drept tare și se teme de Tine. Dar nu degeaba se teme el de Tine!

– Dar de ce?

– Dacă i-ai înmulțit averea lui și turmele lui acoperă o țară, cum nu Te va iubi pe Tine? Și cum nu s-ar teme, dacă i-ai dat atâta avere și cinste?

Socotea diavolul că de aceea Iov se teme de Dumnezeu, că are avere. Dar n-a fost așa. Iov era adevărat temător de Dumnezeu.

– Dar ce vrei tu? zice Dumnezeu.

– Doamne, dă-l pe mâna mea, să-ți arăt eu Ție dacă nu Te va blestema în față! a zis satana.

– Ce vrei, mă? i-a spus El.

– Dă-l pe mâna mea pe Iov, să-i iau eu averile și copiii și toate, să vedem nu Te va blestema în față? Că, dacă ai îngrădit acum cu puterea Ta averile lui și toate averile și slugile lui sunt îngrădite de Tine, eu nu mă pot apropia de el.

Dar de ce îl îngrădea puterea lui Dumnezeu? Că era foarte drept și cinstitor de Dumnezeu și nu se putea apropia de gospodăria lui nimic. Că îngerii Domnului îl păzeau, fiindcă și el păzea porunca lui Dumnezeu.

– Ce vrei? l-a întrebat Dumnezeu pe satana.

– Dă-l pe mâna mea! a răspuns el.

– Ți-l dau. Du-te! Dar de el să nu te atingi!

Ai văzut că diavolul nu poate face nimic fără voia lui Dumnezeu și fără îngăduința Lui? Putea el să se

ducă peste Iov și mai înainte, că avea mare ciudă pe el, că era drept, însă până n-a luat blagoslovenia lui Dumnezeu nu s-a dus. Că și diavolul îi tot sluga lui Dumnezeu; că tot Dumnezeu l-a făcut și pe el, și numai unde îi îngăduie Dumnezeu se duce. Că dacă ar fi așa să facă ce vrea el, n-ar rămâne un om pe fața pământului într-o singură zi, câtă ură are el pe oameni. Dar puterea drăcească este îngăduită de puterea Atotțiitorului Dumnezeu și nu-i îngăduie să facă mai mult decât vrea El.

Ai auzit ce spune Apostolul Petru? *Credincios este Dumnezeu și nu vă va lăsa pe voi să vă ispitiți mai presus de puterile voastre, ci odată cu ispita va trimite și ajutorul.* Ați văzut în Evanghelie, când Hristos a scos în Gadara demonii din cei doi îndrăciți, că i-a întrebat: „Cum vă cheamă?” „Legheon, Doamne, este numele nostru”. Legheon înseamnă 6000 de demoni. Atâția demoni erau în doi oameni! Că legheon este cuvânt grecesc, legiune de ostași. Legheon sau legiune. În doi oameni erau 6000 de demoni.

De aceea se culcau în morminte și în haine nu umblau, că umblau goi prin pustiu, cum spune Evanghelia. Erau mulți. *Dacă voiești, Doamne, să ne scoți pe noi din oamenii aceștia, dă-ne voie să ne ducem în porci.* Că era o turmă de porci pe malul Mării Galileea. Am fost acolo unde s-au înecat porcii, că am trecut prin toate locurile, când am fost la Ierusalim. Erau ca 2000 de porci, aproape de cetatea Gadara și Gherghesa. Sunt două cetăți alăturate pe podișul Golan.

Și când le-a dat voie, au intrat demonii în porci și s-au dus în mare și s-au înecat toți. Dar de ce a dat voie Domnul diavolilor să intre în porci? Pentru că

legea lui Moise nu dădea voie să țină porci. Iar ei, împotriva legii, țineau și mâncau carne de porc. Și atunci i-a dus în mare, pentru cei care-i țineau, că-i țineau pentru negustorie, să vândă la alții.

Ia să revenim la Iov. Și a venit diavolul la Iov. Și prima dată, când a ajuns asupra gospodăriei lui Iov, a pogorât foc din cer. Dar ce? Satana-i în cer? Nu l-a dat Arhanghelul Mihail jos din cer? N-a fost lupta cu Arhanghelul Mihail, cum vedem la Apocalipsă? *Și loc nu s-a mai aflat pentru ei în cer.* Dar de ce spune Scriptura *cer*? Aerul se numește cer. Tăriile aerului se numesc „cer” în Sfânta Scriptură. Că auzi ce zice Scriptura: *Lăudați pe Domnul păsările cerului.* Nu cumva ele trăiesc în cer, fiindcă le spune păsările cerului? Nu. Trăiesc în aer. Deci să înțelegeți, după Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin, aerul se numește cer.

Deci satana a pogorât foc din văzduh, din aer. Și avea bietul Iov 7000 de oi, 3000 de cămile, 500 de perechi de boi, 500 de perechi de asini, 3000 de slugi cu brăie de aur încinși, care slujeau la atâta avere, șapte feciori și trei fete, palate și moșii. Și prima dată turmele oilor au căzut jertfă. A pogorât satana foc din cer, adică din văzduh, și au ars turmele lui Iov, deodată cu tot cu ciobani, cu tot cu slugi, cu stâni, cu câini; 7000 de oi deodată le-a mistuit focul. Dar, prin economie dumnezeiască, a rămas un singur om, ca să ducă vestea. Și a venit la Iov. Iov era ca un împărat, purta porfiră și era om foarte cinstit de împărații pământului, că făcea neguțatorie cu oamenii din alte țări, că avea avere mare. Și a venit sluga și a zis:

– Stăpâne, doamne!

– Ce este, fiule?

– Iată, slugile tale, ciobanii tăi și turmele tale pășteau la munte și la șes. Și a venit foc din cer – adică din văzduh – deodată și a mistuit turmele tale și păstorii tăi și slugile tale și tot ce era acolo. Și am rămas eu singur și am venit să-ți spun ce s-a întâmplat.

Iar Iov a zis:

– Nu-i nimica, fiule! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a părut Domnului, așa a făcut! Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac!

Și n-a cârtit. Și nici n-a terminat cel de la oi și vine cel de la cămile:

– Stăpâne, doamne, haldeii au trecut Iordanul, au răpit cămilele tale, 3000 de cămile, și păstorii și toate, și le-au dus în țara lor și am scăpat eu singur și am venit să-ți spun.

Și a zis Iov:

– Nu-i nimica, fiule! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a părut Domnului așa a făcut! Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac!

Și nici n-au trecut puține minute, vine al treilea, cel de la boi:

– Stăpâne, doamne, tâlharii au venit din pustiu, au junghiat pe slugile tale și cele 500 de perechi de boi le-au luat și s-au dus cu ele.

Și a zis Iov același cuvânt:

– Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a părut Domnului, așa a făcut! Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac!

Și n-a trecut decât puțin și a venit cel de la asini:

– Stăpâne, doamne, din părțile Damascului au venit sirienii și au prins slugile tale și cu tot cu asine le-au trecut în țara lor.

Și acolo erau 500 de perechi de asine, fiindcă în țările calde cămila și asinul sunt cele mai căutate

animale, care pot răbda de sete și trăiesc cu puțină hrană. Și a zis Iov același cuvânt:

– Nu-i nimica, fiule! Domnul a dat, Domnul a luat, precum I s-a părut Domnului așa a făcut! Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac!

Și n-a zis nici un cuvânt, că i-a luat într-un ceas toată averea. La urmă a venit al cincilea. Acesta i-a rupt inima, dar tot n-a îndrăznit să zică cuvânt de rău împotriva lui Dumnezeu. El avea șapte feciori și trei fete. Și ei, văzând pe tatăl lor că face milostenie veșnic la atâtea mii de săraci, au început să facă la fel ca tatăl lor. Făceau praznic în fiecare sâmbătă. Și sâmbăta asta făcea cel mai mic; apoi celălalt, până ajungea la cel mai mare și apoi fetele. Și tocmai acum erau la un praznic mare în acea sâmbătă; mulți oameni erau chemați la masă și ei slujeau la masa celor necăjiți acolo.

Satana, având îngăduința lui Dumnezeu, s-a dus și a scuturat casa – clădirea, palatul unde erau – și i-a omorât pe toți; și pe cei de la masă și pe feciorii lui Iov. N-a rămas decât unul, care a venit la Iov și a zis:

– Stăpâne, doamne, iată feciorii tăi și fetele tale erau la casa celui mai mare, la un praznic, și s-a cutremurat casa din temelii și i-a omorât pe toți, și am scăpat eu din întâmplare – că așa, prin economie dumnezeiască, numai unul scăpa – și am venit să-ți spun.

Și Iov, când a văzut că Dumnezeu i-a luat și feciorii, fiind acolo în fața casei lui, a apucat veșmintele de sus de la gât – că-n Orient hainele-s până jos la pământ, așa poartă bărbații, cum purtăm noi, călugării – și și-a rupt haina sa până jos. S-a dezbrăcat și s-a aruncat cu fața la pământ și a filosofat pentru moarte, și a zis: